

‘stad, tuin en park’, ‘boerenland’, ‘bos en hei’ en ‘moeras, rivier en strand’. Het boek is rijk geïllustreerd met tekeningen van Elwin van der Kolk en het heeft een handzaam formaat. Het kan gemakkelijk meegenomen worden bij een wandeling of excursie in de natuur.

RAK

Haan, N. de (2018): De Vogel Top 100 van Nico de Haan. Tekeningen in kleur van Elwin van der Kolk. 22 x 15 cm. 121 bladzijden. Gebonden, met harde omslag. ISBN 978 90216 7830 6. Uitgeverij Ploegstra, Amsterdam. Prijs: €14,99.

Gevonden boeken

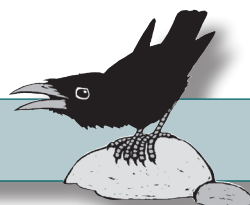
Wie heeft een tas met boeken en tijdschriften laten liggen?

Op een picknicktafel bij fietsknooppunt 11, in de omgeving van Barneveld, is op 14 juli 2018 een tas met vogelinformatie gevonden.

In de tas zaten behalve het Vogeljaar (66) 1 & 2, ook het Sovon-rapport ‘Broedvogels in Nederland 2012’ en het boek ‘Nog meer vogels’ van Koos van Zomeren en tekeningen van Erik van Ommen. Ook werd er nog een roman in de tas aangetroffen.

Indien u deze tas verloren heeft, neem dan contact op met: redactie@vogeljaar.nl of (033) 299 94 08.

Oproepen

Deze jonge vogels zijn gefotografeerd op 5 juli 2018 in het Kleimeer, Langedijk (N.-H.). Hoewel de waarneming is geaccepteerd als Kleine Karekiet is het de vraag of iemand aan kan geven welke kenmerken daarop wijzen. Of is het toch een andere soort? Zo ja, waaraan is dat te zien op grond van deze foto's?

Foto's: Ruud Costers.

Moeizame herkenning pas uitgevlogen rietvogels

Het is 5 juli 2018 om 07:45 h. Ik bewandel een pad in het rietmoerasgebied Kleimeer in de gemeente Langedijk (N.-H.). Op één meter afstand hangen twee vogeltjes apathisch aan rietstengels. Gelet op de snavelranden en de

nog niet goed ontwikkelde vleugels hebben zij pas vanochtend vroeg en mogelijk voortijdig het nest verlaten. Zij bewegen niet. Wat zijn zij kwetsbaar!

Vlug foto's schieten. Zulke prille rietvogeltjes ben ik nog niet eerder tegengekomen. Ik kijk thuis wel om welke soort het gaat. Na de kof-

fië zoeken in de boeken. Tevergeefs. Speuren op het internet biedt evenmin soelaas. Ook de fotoherkenningssoftware laat het afweten. Teleurgesteld in mijzelf voer ik op de website Waarneming.nl de waarneming met beide foto's in met de veilige determinatie 'mogelijk Kleine Karekiet/Bosrietzanger'.

Ik zoek hulp op het specialistenforum. Liefst 97 kenners bekijken mijn foto's en de vraag 'Van welke soort rietvogel zijn deze net uitgevlogen jongen?' Geen van allen reageert. Ik leg de foto's ook voor aan een aantal vogelvrienden. Suggesties genoeg, variërend van Grasmus, Braamsluiper, Graspieper en Blauwborst tot zelfs IJsvogel. Eén is zeker van zijn zaak: Kleine Karekiet.

De validator van Waarneming.nl heeft uiteindelijk de waarneming 'zeker Bosrietzanger of Kleine Karekiet' goedgekeurd.

Ik vraag mij echter nu toch af of er soms toch lezers zijn die aan de hand van beide foto's kenmerken kunnen aangeven die wijzen op één van beide soorten. Of is het onderscheid toch alleen mogelijk op basis van de biometrische of DNA-gegevens, dus met de vogel in de hand? Lastige jongens, die net uitgevlogen rietvogels. Bij voorbaat dank voor uw reactie!

■ Ruud Costers, e-mail: ruudcosters@hetnet.nl.

Oeverzwaluwen en IJsvogels

Al jaren speelt de gedachte bij mij: kunnen IJsvogels en Oeverzwaluwen aan dezelfde wand broeden? Immers, een tiental jaren geleden was er in een woonwijk in Amersfoort een kunstmatige oeverzwaluwenwand waar een dertigtal Oeverzwaluwen aan broedden. Toen verscheen een IJsvogel op het toneel en deze ging aan dezelfde wand broeden. De Oeverzwaluwen lieten het toen totaal afweten en hebben er sinds die tijd niet meer gebroed. De prachtige oeverzwaluwenwand ligt er nu bijna verlaten bij. In plaats van ruim dertig oeverzwaluwenpaartjes broedt er nu jaarlijks een paartjes IJsvogels in de wand.

In Nijkerk werd een kleine wand opgeworpen waar met succes broedden enkele oeverzwaluwenpaartjes in broedden. Totdat het jaar erna eveneens een IJsvogel verscheen en aan deze wand ging broeden. De Oeverzwaluwen lieten het daarna ook daar volledig afweten. Uit Noord-Holland kwamen tegengestelde berichten. Aan de een wand in die provincie gingen de Oeverzwaluwen weg toen de IJsvogel eraan ging broeden. Marleen Andriessen

wist echter te vertellen dan aan de wand in Amstelveen waar zij bemoeienis mee heeft al enkele jaren vreedzaam naast elkaar Oeverzwaluwen en IJsvogels broeden.

In de kunstmatige oeverzwaluwenwand aan de oostzijde van Bunschoten, de Vebowand Bunschoten, broedden afgelopen jaar 385 paartjes Oeverzwaluwen. In deze wand zijn 1108 gaten in het beton uitgespaard. Elk najaar jaar worden angstvallig alle gaten 1108 gaten dichtgemaakt met kunststof doppen om te voorkomen dat een IJsvogel eraan gaat broeden. Er is een IJsvogel die er de hele winter rondvliegt. In de tweede helft van maart worden de doppen verwijderd en kunnen de Oeverzwaluwen, die eind maart komen, aan de wand gaan broeden. De IJsvogel zoekt zijn broedplaats al in februari, dus die heeft dan al zijn plekje gevonden. Het kost de IVN Natuurwerkgroep Bunschoten een heleboel extra werk (en extra onkosten) om te voorkomen dat er een IJsvogel aan de wand gaat broeden. Mijn vraag is nu: zijn er meer ervaringen van het al dan niet samengaan van IJsvogels en Oeverzwaluwen aan dezelfde wand? Ik zou het graag horen om het beleid aan de Vebowand Bunschoten er mee te kunnen afstellen.

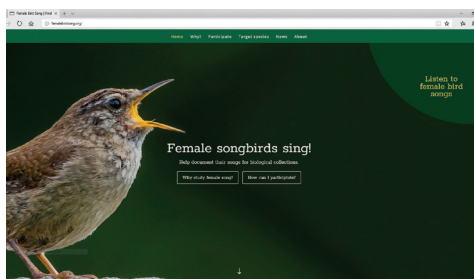
■ Wim Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG Bunschoten, e-mail: smeets.foto@casema.nl, (033) 298 31 47 of 06-20973752.

Zoektocht zangkenmerken vogelvrouwtjes

Bij veel vogelsoorten laten zowel vrouwtjes als mannetjes een verbazend ingewikkeld

De Roodborst is een soort waarbij ook de vrouwtjes zang kunnen laten horen. Zingende Roodborsten zijn overigens ook niet alleen in de broedtijd te horen. Ook later in het jaar breekt weer een nieuwe periode aan waarin zij hun welluidende melodie laten klinken. Foto: Otte Zijlstra.

Op de website Female Birdsong.org kunnen waarnemingen van zingende vogels worden ingevoerd. De gegevens kunnen een bijdrage leveren aan onderzoek.

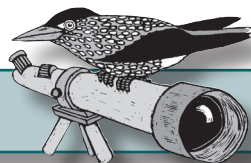
zangpatroon horen, maar bij sommige soorten zingen alleen de mannetjes. Waarom is dat? En hoe is dat verschil ooit ontstaan? Speelt het klimaat daarbij een rol? Het lijkt dat in de tropen vrouwtjes vaker (en met meer verschil

in zang met de mannetjes) zingen. Is dat verklaarbaar? Dat zijn vragen die alleen door nader onderzoek beantwoord kunnen worden, maar er blijkt een tekort aan gedocumenteerde opnames van zang van vrouwtjes te zijn. In de gematigde zones van Noord-Amerika en Eurazië zijn het in het broedseizoen vooral de mannen die zingen. Onderzoek beperkt zich tot nu toe voornamelijk tot dat fenomeen. Er wordt gevraagd om aandacht voor het feit dat ook vrouwtjes zingen.

Let er eens op bij waarnemingen en inventarisaties. Meld ze, liefst met bijgevoegde geluidsopname. Vermeld wanneer die opnamen zijn gemaakt, hoe ze werden vastgesteld en om welk geslacht het hierbij ging. Meldingen kunnen worden doorgegeven via internet: <http://www.femalebirdsong.org>.

CdV

Uit Het Veld

Buizerd in vrije val?

Al tientallen jaren wordt de vinger aan de pols van de roofvogelstand gehouden. Daarvoor wordt naar de nesten gezocht, het broedsucces bepaald en de overleving geregistreerd aan de hand van het ringen van de nestjongen. Vanaf 1993 zijn de nesten van Buizerd en Havik in de bossen en parken van Almere opgezocht. Inmiddels zijn een kleine duizend vogels van een ring voorzien. Ook in vele andere delen van het land wordt dit onderzoek uitgevoerd. Daardoor kunnen we onze gegevens mooi vergelijken. Ieder jaar vinden we meer nesten en het aantal jongen was gemiddeld meer dan 2,5 per nest. In het rijtje met landelijke gegevens behoorden we stevast tot de regio's waar deze roofvogels bovengemiddeld jongen produceerden. Ook het moment waarop gemiddeld het eerste ei in de nesten rolde, was één van de vroegste in het land. Een vrouwtje dat goed doorvoed uit de winter komt, is eerder in staat om met broeden te beginnen. Buizerds rond Almere hadden het goed.

Toen veranderde er van alles. Gemiddeld komen we de laatste jaren niet boven de 1,5

jong per nest uit. Ook de gemiddelde start van het broeden is inmiddels met anderhalve week verlaat. Dat is geen landelijke maar regionale trend. Daar is niet één reden voor te geven, maar een flinke hand vol. Het agrarisch gebied is omgevormd tot agrarisch industriegebied waar iedere vierkante productiemeter telt. Stoppelvelden zijn zeer zeldzaam geworden en luzerneteelt (dat

In Almere en omgeving is veel broedgebied voor de Buizerd verloren gegaan en er is ook veel meer verstoring, onder andere door recreatie. De stand van deze soort is dan ook sterk achteruit gegaan. Foto: Piet Munsterman.